EUROOPAN
KOMISSIO

Bryssel 22.10.2020
COM(2020) 664 final

KOMISSION KERTOMUS EUROOPAN PARLAMENTILLE JA NEUVOSTOLLE

Kertomus kalatalousalan tietojen keruuta, hallintaa ja käyttöä koskevista unionin puitteista sekä yhteistä kalastuspolitiikkaa koskevien tieteellisten lausuntojen tukemisesta ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 199/2008 kumoamisesta 17 päivänä toukokuuta 2017 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2017/1004 (uudelleenlaadittu) täytäntöönpanosta ja toimivuudesta

{SWD(2020) 229 final}

JOHDANTO

Luotettavat ja kattavat tiedot ovat olennaisen tärkeitä kalastuksenhoidossa, jota harjoitetaan parhaisiin saatavilla oleviin tieteellisiin lausuntoihin perustuvassa yhteisessä kalastuspolitiikassa (YKP)[1]. Tärkein tietojen keruu- ja hallintaväline[2] on asetus (EU) 2017/1004[3], jäljempänä 'tiedonkeruupuiteasetus', joka on uudelleenlaadittu versio sen edeltäjästä[4] vuodelta 2008. Tiedonkeruupuitteissa määritetään yhdenmukaistettu toimintatapa jäsenvaltioiden suorittamalle unionin laajuiselle biologisten, ympäristöön liittyvien, teknisten ja sosioekonomisten tietojen keruulle kalastus-, vesiviljely- ja jalostusalalla (komission yksiköiden valmisteluasiakirjan liite 1).

Tiedonkeruupuiteasetuksen 23 artiklan mukaan komissio antaa Euroopan parlamentille ja neuvostolle kertomuksen tämän asetuksen täytäntöönpanosta ja toiminnasta. Velvollisuus täytetään antamalla tämä kertomus.

Tiedonkeruupuitteissa korostetaan loppukäyttäjään perustuvaa lähestymistapaa ja tiedonkeruun alueellistamista perustamalla alueellisia koordinointiryhmiä. Tiedonkeruupuitteissa jäsenvaltiot keräävät tietoja kansallisten työsuunnitelmiensa kautta ja raportoivat vuosikertomuksissa täytäntöönpanon edistymisestä. Ne voivat nyt ensimmäistä kertaa toimittaa myös merialueiden tasolla koordinoituja alueellisia työsuunnitelmia, joilla täydennetään (tai korvataan) asiaankuuluvia osia kansallisista työsuunnitelmista.

Tiedonkeruupuitteissa komissio valtuutetaan antamaan komission päätöksiä, joilla perustetaan tiedonkeruuta koskeva unionin monivuotinen ohjelma. Siinä määritetään jäsenvaltioihin sovellettavat yksityiskohtaiset tiedonkeruuvelvoitteet. Vuosien 2017–2019 monivuotinen ohjelma[5] oli jo osittain mukautettu tiedonkeruupuiteasetukseen, ja vuosien 2020–2021 monivuotinen ohjelma[6] (joka koostuu kahdesta komission päätöksestä) on

[1] Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1380/2013, annettu 11 päivänä joulukuuta 2013, yhteisestä kalastuspolitiikasta, neuvoston asetusten (EY) N:o 1954/2003 ja (EY) N:o 1224/2009 muuttamisesta sekä neuvoston asetusten (EY) N:o 2371/2002 ja (EY) N:o 639/2004 ja neuvoston päätöksen 2004/585/EY kumoamisesta (EUVL L 354, 28.12.2013, s. 22).

[2] Muussa lainsäädännössä, kuten syvänmeren kalastusta koskevassa asetuksessa ja valvonta-asetuksessa, voi olla itsenäisiä tiedonkeruuvelvoitteita. Kansainvälisesti sovittuja velvoitteita on ICCAT-asetuksessa, tonnikalan Itä-Atlantin ja Välimeren monivuotisessa elvytyssuunnitelmassa, Välimeren miekkakalan monivuotisessa elvytyssuunnitelmassa, NAFO-asetuksessa, CCAMLR-asetuksessa, SPRFMO-asetuksessa ja tonnikalan alueellisia kalastuksenhoitojärjestöjä koskevassa asetuksessa.

[3] Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2017/1004, annettu 17 päivänä toukokuuta 2017, kalatalousalan tietojen keruuta, hallintaa ja käyttöä koskevista unionin puitteista sekä yhteistä kalastuspolitiikkaa koskevien tieteellisten lausuntojen tukemisesta ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 199/2008 kumoamisesta (EUVL L 157, 20.6.2017, s. 1).

[4] Neuvoston asetus (EY) N:o 199/2008, annettu 25 päivänä helmikuuta 2008, kalatalousalan tietojen keruuta, hallintaa ja käyttöä koskevista yhteisön puitteista sekä yhteistä kalastuspolitiikkaa koskevien tieteellisten lausuntojen tukemisesta (EUVL L 60, 5.3.2008, s. 1).

[5] Neuvoston asetus (EY) N:o 199/2008, annettu 25 päivänä helmikuuta 2008, kalatalousalan tietojen keruuta, hallintaa ja käyttöä koskevista yhteisön puitteista sekä yhteistä kalastuspolitiikkaa koskevien tieteellisten lausuntojen tukemisesta (EUVL L 60, 5.3.2008, s. 1).

[6] Komission delegoitu päätös (EU) 2019/910, annettu 13 päivänä maaliskuuta 2019, kalastus- ja vesiviljelyalan biologisten, ympäristöä koskevien, teknisten ja sosioekonomisten tietojen keruuta ja hallintaa koskevan unionin monivuotisen ohjelman perustamisesta (EUVL L 145, 4.6.2019, s. 27).

laadittu täysin tiedonkeruupuiteasetuksen perusteella. Euroopan meri- ja kalatalousrahastosta (EMKR)[7] on myönnetty jäsenvaltioille rahoitustukea vuodesta 2014 alkaen.

LAINSÄÄDÄNNÖN TÄYTÄNTÖÖNPANO JA TOIMINTA

1. Tiedonkeruupuitteiden tärkeimmät toimijat

1.1. Jäsenvaltiot

Jäsenvaltiot vastaavat tietojen keruusta ja säilytyksestä, perustietojen laadusta ja täydellisyydestä sekä tietosuojasta oikeudellisten velvoitteiden mukaisesti. Kaikilla jäsenvaltioilla on järjestelmä tietojen keruuta, säilytystä ja hallinnointia varten, ja kaikki ovat toimittaneet kansalliset työsuunnitelmansa (jotka kattavat vuodet 2017–2019 ja 2020–2021) komission hyväksyttäviksi. Työsuunnitelman panee jäsenvaltioissa täytäntöön yksi tai useampi tieteellinen laitos, riippuen kalatalouden koosta ja monipuolisuudesta.

Oikeudellisten velvoitteiden mukaisesti kaikki jäsenvaltiot järjestävät kansallisia koordinointikokouksia ja nimittävät kansallisen yhteyshenkilön, joka vastaa sisäisestä koordinoinnista, tietojen antamisesta loppukäyttäjien saataville ja yhteydenpidosta komissioon. Vakaa kansallisten yhteyshenkilöiden verkosto (joka toimii kalatalousalaa koskevien tietojen keruun asiantuntijaryhmän alaryhmän alaisuudessa) on helpottanut merkittävästi komission yksiköiden ja kansallisten viranomaisten välistä yhteistyötä.

1.2. Alueelliset koordinointiryhmät

Alueellistavassa lähestymistavassa alueelliset koordinointiryhmät tukevat tiedonkeruupuitteiden täytäntöönpanoa ja voivat toimittaa alueellisia työsuunnitelmia, joilla parannetaan vastaavien merialueiden koordinointia, ja edistävät näin luotettavia tieteellisiä lausuntoja. Alueellisten koordinointiryhmien jäsenenä komissio osallistuu niiden vuosi- ja välikokouksiin. Loppukäyttäjät osallistuvat niihin tarkkailijoina (komission yksiköiden valmisteluasiakirjan liite 2).

Tiedonkeruupuiteasetuksen voimaantulon jälkeen on perustettu kuusi uutta alueellista koordinointiryhmää. Niistä kaksi yhdistettiin vuonna 2019, joten tällä hetkellä alueellisia koordinointiryhmiä on viisi: Itämeren alueellinen koordinointiryhmä, Pohjois-Atlantin, Pohjanmeren ja Pohjoisen jäämeren itäosan alueellinen koordinointiryhmä, Välimeren ja Mustanmeren alueellinen koordinointiryhmä, suurten pelagisten lajien alueellinen koordinointiryhmä ja pitkän matkan kalastuksen alueellinen koordinointiryhmä (komission yksiköiden valmisteluasiakirjan liite 2). Yleiseurooppalainen talousasioiden suunnitteluryhmä (PGECON) koordinoi sosioekonomisia asioita.

1.3. Loppukäyttäjät

[7] Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 508/2014, annettu 15 päivänä toukokuuta 2014, Euroopan meri- ja kalatalousrahastosta ja neuvoston asetusten (EY) N:o 2328/2003, (EY) N:o 861/2006, (EY) N:o 1198/2006 ja (EY) N:o 791/2007 sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1255/2011 kumoamisesta (EUVL L 149, 20.5.2014, s. 1).

Loppukäyttäjiltä saadaan tieteellisiä lausuntoja tai niillä on tutkimuksen tai hallinnon näkökulmasta mielenkiintoa kalastusalan tietojen (tieteellistä) analysointia kohtaan. Tärkeimpiä loppukäyttäjiä ovat

i) Kansainvälinen merentutkimusneuvosto (ICES), joka antaa tieteellisiä lausuntoja meriluonnonvaroista Koillis-Atlantilla,
ii) tieteellis-teknis-taloudellinen kalastuskomitea (STECF), joka on komission asiantuntijaryhmä, joka antaa lausuntoja monenlaisista aiheista (kuten tiedonkeruusta, poisheittämisestä, luonnonvarojen käytöstä Välimerellä ja laivastojen taloudellisista näkökohdista), ja
iii) alueellisten kalastuksenhoitojärjestöjen tieteelliset komiteat, jotka toimivat kestävää kalastusta koskevien kumppanuussopimusten puitteissa, ja muut kansainväliset järjestöt.

Komission yksiköt (Yhteinen tutkimuskeskus (JRC), meri- ja kalastusasioiden pääosasto) ovat myös loppukäyttäjiä esimerkiksi kalastuksen ja vesiviljelyn taloudellisen analysoinnin osalta. Tiedonkeruupuitteissa tietoja voi käyttää laaja joukko loppukäyttäjiä. Tärkeimpien loppukäyttäjien ryhmä on pysynyt kertomuskaudella melko vakaana, ja uusia loppukäyttäjiä on lisätty vain vähän.

Loppukäyttäjät saavat tietoja jäsenvaltioille tehtyjen tietopyyntöjen kautta tai raportointivelvoitteiden myötä (alueellisten kalastuksenhoitojärjestöjen tapauksessa[8]). Vuosina 2017–2019 täytettiin 72 tietopyyntöä ja raportointivelvoitetta (komission yksiköiden valmisteluasiakirjan liite 3).

1.4. Alueellisten tietokantojen tarjoajat

Alueelliset tietokannat helpottavat loppukäyttäjien työtä merialueilla. Tietokannoissa voi tarkistaa tietojen kattavuuden ja luotettavuuden sekä korjata ja vähentää tiedoissa esiintyviä virheitä.

Koillis-Atlantin neljälle merialueelle (Itämeri, Pohjanmeri, unionin vesien luoteisosa ja lounaisosa) on yksi alueellinen tietokanta. *Fishframe*-tietokannan tarjoaja on Kansainvälinen merentutkimusneuvosto ICES, joka tallentaa, hallinnoi ja käyttää tietoja. ICES tekee tietopyynnöt toisen tietokannan kautta (*Intercatch*) (komission yksiköiden valmisteluasiakirjan liite 3). Tämän tietokannan ansiosta ICES on voinut tuottaa ja antaa kantoja koskevien lausuntojen lisäksi kalastusta koskevia aluekatsauksia ja näytteenottomalleja kaupallista kalastusta varten. ICES pyrkii yhdistämään nämä kaksi tietokantaa yhdeksi alueelliseksi tietokannaksi ja arviointijärjestelmäksi.

Välimeren ja Mustanmeren alueella ei ole alueellista tietokantaa useista toteutettavuustutkimuksista huolimatta. Komissio jatkaa ponnistelujaan tietokannan tarjoajan löytämiseksi.

[8] Silloin, kun komissio institutionaalisista syistä edustaa EU:ta sopimuspuolena alueellisissa kalastuksenhoitojärjestöissä, se pyytää jäsenvaltioilta tarvittavat tiedot ja kertomukset ja toimittaa ne edelleen järjestöille. Tästä poikkeuksena on Välimeren yleinen kalastuskomissio (GFCM), koska jäsenvaltiot lähettävät osan tiedoista itse.

Yhteinen tutkimuskeskus tarjoaa EU:n laajuisen kalastusta ja vesiviljelyä koskevan tietokannan, joka sisältää myös julkisesti saatavilla olevia tietoja. Yhteinen tutkimuskeskus valmistelee tiedot, joita käytetään erityisissä aiheissa (kuten kalastuslaivastojen tasapaino, pyyntiponnistusjärjestelmät) komission yksiköiden ja STECF:n lausuntojen tukena mutta myös kolmansien osapuolten tekemässä tutkimuksessa. Yhteinen tutkimuskeskus tukee tiedonkeruupuitteissa tehtävää työtä tarjoamalla tietojen toimittamisen seurantavälineen ja tiedonkeruupuitteiden verkkosivuston[9].

1.5. Euroopan komissio

Sen lisäksi, että komissio harjoittaa oikeuttaan ehdottaa lainsäädäntöä, sillä on tiedonkeruupuitteissa useita rooleja, joilla varmistetaan asianmukainen täytäntöönpano. Se hyväksyy jäsenvaltioiden kansalliset työsuunnitelmat (vuosien 2017–2020 välisenä aikana hyväksyttiin 54 jäsenvaltioiden työsuunnitelmaa/muutosta) ja arvioi niiden täytäntöönpanoa vuosikertomuksissa (77 vuosikertomusta vuosien 2017–2019 välisenä aikana) STECF:n arvioinnin jälkeen.

Komissio tukee jäsenvaltioita ja alueellisia koordinointiryhmiä tiedonkeruuvelvoitteiden täyttämisessä ja pitää niihin tiiviisti ja säännöllisesti yhteyttä vierailujen ja kokousten muodossa (komission yksiköiden valmisteluasiakirjan liite 4).

Komissio myös tarkistaa määräajoin EMKR:n rahoituksen edellytysten täyttymisen arvioimalla jäsenvaltioiden tietojen toimittamisen laatua ja luotettavuutta.

1.6. Tieteellis-teknis-taloudellinen kalastuskomitea

Tiedonkeruupuitteissa STECF nimetään tieteelliseksi elimeksi, joka arvioi jäsenvaltioiden kansallisia työsuunnitelmia ja vuosikertomuksia sekä käsittelee tietoja koskevia kysymyksiä.

Tietovaatimusten tieteellisen laadun varmistamiseksi STECF:ää (komission yksiköiden valmisteluasiakirjan liite 5) kuullaan myös komission päätösten (esim. unionin monivuotisen ohjelman, työsuunnitelmien mallien ja vuosikertomusten) laatimisesta ja hyväksymisestä sekä näihin päätöksiin liittyvien tietojen laatua koskevista kysymyksistä.

1.7. Kalastusalaa koskevien tietojen keruun asiantuntijaryhmä ja kalastus- ja vesiviljelyalan komitea

Komission kalastusalaa koskevien tietojen keruun asiantuntijaryhmällä[10] on alaryhmiä:

i) *kansallisten yhteyshenkilöiden ryhmä*, joka koordinoi tiedonkeruupuitteiden täytäntöönpanoa jäsenvaltioissa
ii) *yhteistyöryhmä*, joka koordinoi alueellisia koordinointiryhmiä muissa kuin merialueita koskevissa asioissa
iii) *PGECON*, joka koordinoi sosioekonomisten tietojen keruuta
iv) *tietotekniikkaryhmä* – ei toiminnassa.

[9] https://datacollection.jrc.ec.europa.eu/index.html
[10] https://ec.europa.eu/transparency/regexpert/index.cfm?do=groupDetail.groupDetail&groupID=2750&Lang=FI

Alaryhmien kokouksia pidettiin täytäntöönpanokaudella joka vuosi. Alaryhmät antoivat lausuntoja useista aiheista.

Kalastus- ja vesiviljelyalan komitea antoi myönteisen lausunnon vuosien 2020–2021 monivuotisesta ohjelmasta (täytäntöönpanopäätöstä koskeva osa).

2. Tiedonkeruupuitteiden tärkeimmät välineet ja toiminnot

2.1. Unionin monivuotinen ohjelma

Tiedonkeruupuitteisiin sisältyy unionin monivuotinen ohjelma, jossa eritellään jäsenvaltioiden tiedonkeruuta koskevat vaatimukset, luetellaan pakolliset merellä tehtävät tieteelliset tutkimukset sekä määritetään tiedonkeruuta koskevat kynnykset. Monivuotisen ohjelman velvoitteissa otetaan huomioon tietojen loppukäyttäjien todetut tarpeet (komission yksiköiden valmisteluasiakirjan liite 6).

Vuosien 2017–2019 monivuotisen ohjelman[11] jälkeen annettiin kaksi komission päätöstä[12], jotka muodostavat vuoden 2019 alussa hyväksytyn vuosien 2020–2021 monivuotisen ohjelman.

Vuoden 2021 jälkeistä aikaa koskeva unionin monivuotinen ohjelma on valmisteilla, ja siihen sisältyy laajoja sidosryhmien, loppukäyttäjien ja tutkijoiden kuulemisia (komission yksiköiden valmisteluasiakirjan liite 7). Se yhdenmukaistetaan uuden EMKR:n kanssa, ja siinä on päivitetty lajeja ja kalastuksenhoitoalueita koskevat luettelot sekä taloudelliset ja sosiaaliset muuttujat. Siihen sisältyy myös herkkiä lajeja, virkistyskalastusta, diadromisia lajeja, vesiviljelyä ja meriekosysteemejä koskevien tiedonkeruuvaatimusten tarkistaminen sekä pakollisten merellä tehtävien tieteellisten tutkimusten luettelon ja tiedonkeruukynnysten tarkistaminen.

2.2. Monivuotiset työsuunnitelmat

Jäsenvaltiot toimittavat komissiolle unionin monivuotisen ohjelman puitteissa monivuotisia kansallisia työsuunnitelmia niitä koskevassa päätöksessä määritettyjen mallien ja toimitusohjeiden mukaisesti (komission yksiköiden valmisteluasiakirjan liite 8)[13]. Komissio hyväksyy työsuunnitelmat STECF:n tieteellisen arvioinnin jälkeen. Jäsenvaltiot voivat toimittaa vuosittain muutoksia työsuunnitelmiinsa.

Komissio hyväksyi vuosille 2017–2019 27 monivuotista työsuunnitelmaa ja 35 työsuunnitelmia koskevaa muutosta (19 muutosta tiedonkeruupuiteasetukseen mukauttamiseksi vuonna 2018 ja 16 vuonna 2019). Muutoksia tehtiin i) vuonna 2016 hyväksyttyjä työsuunnitelmia koskevien STECF:n tai komission huomautusten jälkeen, ii) jäsenvaltioiden vuosikertomuksia koskevien STECF:n tai komission huomautusten jälkeen,

[11] Tämä monivuotinen ohjelma oli jo osittain mukautettu uuteen tiedonkeruupuiteasetukseen erityisesti seuraavilta osin: 1) loppukäyttäjien tarpeisiin perustuva ja merialuetasolle mukautettu tiedonkeruu, 2) tiedot, joiden avulla tutkimustyö ja resurssien hallinta voidaan mukauttaa kestävää enimmäistuottoa koskevaan yhteisen kalastuspolitiikan tavoitteeseen sekä purkamisvelvoitteeseen, 3) tiedot kalastuksen vaikutuksista laajempaan meriympäristöön (ekosysteemit, suojellut lajit, elinympäristöt) ja 4) lisätiedot virkistyskalastuksesta, vesiviljelystä, kalastuksesta ja kalanjalostuksesta.

[12] Jako on seurausta tiedonkeruupuiteasetuksen uusista säännöksistä (4 artiklan 1 kohta).

[13] Komission täytäntöönpanopäätös (EU) 2016/1701, annettu 19.8.2016.

iii) alueellisten koordinointiryhmien tai PGECON-ryhmän suositusten jälkeen ja iv) kalastuksessa tapahtuneiden näytteenottoon vaikuttavien muutosten jälkeen.

STECF:n myönteisten arviointien jälkeen komissio hyväksyi joulukuussa 2019 unionin vuosien 2020–2021 monivuotisen ohjelman puitteissa 27 uutta työsuunnitelmaa[14].

2.3. Vuosikertomukset

Jäsenvaltioilla on velvollisuus raportoida vuosittain työsuunnitelmiensa täytäntöönpanon edistymisestä asiaa koskevassa päätöksessä[15] määritettyjen esitysmuotojen ja aikataulujen mukaisesti. Raportointikaudella 2017–2019 kaikki jäsenvaltiot toimittivat vuosikertomuksensa ajoissa.

STECF arvioi jäsenvaltioiden vuosikertomukset[16]. Arviointien ja tietojen toimittamisen seurantavälineen avulla komissio pyrkii yhdessä jäsenvaltioiden kanssa varmistamaan seurannan ja vuosittaiset mukautukset sekä päätelmien sisällyttämisen työskentelyyn ja suunnitelmiin. Loppukäyttäjät antavat palautetta tietojen toimittamisessa ilmenneistä ongelmista. Ongelmat analysoidaan ja luokitellaan (vakavuuden, tyypin, kattavuuden, laadun ja ajoituksen mukaan), ja niitä seurataan jäsenvaltioiden kanssa[17]. Komissio on nopeuttanut toimintaansa vuoden 2018 jälkeen, mikä on johtanut myönteiseen kehitykseen tietojen toimittamista koskevien ongelmien ratkaisemisessa ja parantanut jäsenvaltioiden suoriutumista.

Vuosina 2018–2019 komissio analysoi jäsenvaltioiden suoriutumista kaudella 2014–2017 EMKR:sta annettavaan rahoitukseen sovellettavien noudattamatta jättämistä koskevien perusteiden osalta. Komissio totesi, että 21 jäsenvaltion suoriutuminen oli tyydyttävää. Analyysissä tuli ilmi, että kuuden jäsenvaltion suoriutumista ja tietojen toimittamista olisi parannettava merkittävästi. Näiden jäsenvaltioiden kanssa käydyissä keskusteluissa määritettiin ja hyväksyttiin parannuksia, joita ryhdytään soveltamaan välittömästi ja joita sovelletaan myös jäsenvaltioiden seuraavissa (mukautetuissa) työsuunnitelmissa. Näistä kuudesta jäsenvaltiosta yhden kanssa sovittiin erityisestä *toimintasuunnitelmasta* (jonka tarkka soveltaminen aloitettiin vuonna 2020). Kauden 2018–2019 suoriutumista arvioidaan vuoden 2020 toisella puoliskolla.

Tieteellisten lausuntojen tueksi kerätyissä syrjäisimmillä alueilla tapahtuvaa kalastusta koskevissa tiedoissa ja ylipäätään yhteisen kalastuspolitiikan soveltamisessa on havaittu rajoitteita. Vuonna 2020 STECF antoi lausunnon tiedonkeruun parantamisesta ja meri- ja kalastusasioiden pääosasto käynnisti tutkimuksen, jotta saataisiin rakentava kuva tiedontarpeesta ja mahdollisesta uudesta lähestymistavasta.

2.4. Pilottitutkimukset

[14] STECF toimitti 21 työsuunnitelmaa varten seuraavissa toimituksissa huomioon otettavia huomautuksia.
[15] Komission täytäntöönpanopäätös (EU) 2018/1283, annettu 24.8.2018.
[16] https://stecf.jrc.ec.europa.eu/reports/dcf-dcr.
[17] Suurin osa loppukäyttäjistä antaa palautetta, mutta poikkeuksiakin on – esimerkiksi GFCM ei ole antanut jäsenvaltiokohtaista loppukäyttäjäpalautetta.

Vuosien 2017–2019 ja 2020–2021 monivuotisten ohjelmien puitteissa jäsenvaltioiden on tehtävä pilottitutkimuksia, joissa tutkitaan ja kehitetään tiedonkeruumenetelmiä useilla alueilla:

i) virkistyskalastus
ii) kalastustoiminnan vaikutukset meren elollisiin luonnonvaroihin ja meriekosysteemeihin
iii) työllisyyttä koskevat sosiaaliset tiedot
iv) vesiviljelyä koskevat ympäristötiedot (komission yksiköiden valmisteluasiakirjan liite 9).

Useimmat pilottitutkimukset ovat vielä kesken, ja lopullisten tulosten odotetaan valmistuvan vuosina 2020–2022. Tutkimusten valmistuttua niiden tulokset sisällytetään kokonaisuudessaan jäsenvaltioiden säännönmukaisiin tiedonkeruutoimiin[18], ja alueelliset koordinointiryhmät koordinoivat niitä tarvittaessa merialuekohtaisesti.

2.5. Täytäntöönpanon alueellinen lähestymistapa

Tiedonkeruuta koskevassa EU:n lainsäädännössä on pitkään pyritty edistämään alueellista yhteistyötä, ja alueellisia koordinointikokouksia on pidetty 2000-luvun ensimmäisen vuosikymmenen puolivälistä alkaen. Uuden yhteisen kalastuspolitiikan alueellistamista koskevan lähestymistavan myötä tiedonkeruupuitteissa vahvistetaan alueellisten koordinointiryhmien perustaminen. Alueellinen yhteistyö parantaa tiedonkeruun tehokkuutta ja vaikuttavuutta, koska siinä jaetaan asiantuntemusta, tietoja, tietämystä ja tehtäviä alueella tehtävän yhteistyön ja yhdenmukaistamisen kautta. Sen odotetaan yhtenäistävän kansallisia työsuunnitelmia ja johtavan lopulta alueellisten työsuunnitelmien laatimiseen.

Alueellisissa koordinointiryhmissä kullakin merialueella sijaitsevat jäsenvaltiot kokoontuvat koordinoimaan tiedonkeruun suunnittelua ja toteuttamista. Kaikki alueelliset koordinointiryhmät pitävät vuosikokouksia (komission yksiköiden valmisteluasiakirjan liite 2), ja useimmat niistä järjestävät välikokouksia ja alaryhmien kokouksia. Alueellisissa koordinointiryhmissä kehitettäviä alueellisia toimia on tuettu tutkimusapurahoilla.

Alueelliset koordinointiryhmät parantavat yksittäisellä merialueella tapahtuvan tiedonkeruun johdonmukaisuutta yhdessä sovituilla tietopyyntöihin vastaamista koskevilla menetelmillä ja lähestymistavoilla, jäsenvaltioiden yhteistyöllä tieteellisissä tutkimuksissa (esim. tehtävänjako), näytteenoton koordinoinnilla, tietoja koskevien ongelmien selvittämisellä (esim. laaduntarkastus ennen tietojen lataamista, tietojen toimittamisen seurantavälineessä raportoidut seurantaongelmat) ja alueellisiin tietokantoihin liittyvän työn koordinoinnilla. Alueelliset koordinointiryhmät toimivat myös kaikkien alueiden tasolla muita merialueita koskevissa kysymyksissä. Niiden päätökset ja toimet määritetään suosituksissa (komission yksikön valmisteluasiakirjan liite 10), joista keskustellaan STECF:n kanssa vuosittain. Asianmukainen seuranta on varmistettu.

Vuodesta 2017 alkaen alueelliset koordinointiryhmät ovat alkaneet kehittää alueellisia työsuunnitelmia. Tässä prosessissa alueellisten koordinointiryhmien on ottava huomioon

[18] Alustavien tulosten sisällyttäminen jäsenvaltioiden säännönmukaisiin tiedonkeruutoimiin on jo aloitettu tai jäsenvaltiot tarkastelevat vaihtoehtoja tapauksissa, joissa testatuilla menetelmillä ei ole saatu odotettuja tuloksia.

mahdolliset muutokset näytteenotossa, rahoituksen rajoitteet, yhteisten menettelyjen käyttöönotosta eri jäsenvaltioissa syntyvät haasteet ja alueellisten koordinointiryhmien työn ja jäsenvaltioiden viranomaisten työn yhdistäminen toisiinsa.

Alueelliset koordinointiryhmät ja PGECON pitävät määräajoin kokouksia komission, kansallisten yhteyshenkilöiden ja loppukäyttäjien kanssa. Niissä koordinoidaan ja käsitellään tiedonkeruutoimintaa yhteistyöryhmän, yhteispäätösryhmän ja loppukäyttäjien kokouksissa.

Vuotuisissa yhteistyökokouksissa alueellisten koordinointiryhmien ja PGECON-ryhmän puheenjohtajat, komissio ja loppukäyttäjät käsittelevät seuraavia aiheita:

i) varmistetaan alueellisten koordinointiryhmien työn lähentyminen
ii) käsitellään ja ryhmitellään alueellisten koordinointiryhmien suosituksia synergioiden muodostamiseksi
iii) vahvistetaan alueellisten koordinointiryhmien ja PGECON-ryhmän välistä sidettä
iv) määritetään yleiseurooppalaisia kysymyksiä ja ehdotetaan toimia
v) parannetaan yhteistyötä loppukäyttäjien ja komission kanssa ja
vi) annetaan alueellisille koordinointiryhmille ja PGECON-ryhmälle näkyvyyttä.

Alueellisten koordinointiryhmien ja loppukäyttäjien (kuten Kansainvälinen merentutkimusneuvosto, STECF, alueelliset kalastuksenhoitojärjestöt) vuosikokous on tärkeä loppukäyttäjien tarpeiden määrittämisen, tulevien tietopyyntöjen ja tietojen toimittamista koskevien kysymysten selvittämisen kannalta.

3. Tiedonkeruun rahoitus

3.1. Määrärahat yhteisessä hallinnoinnissa

Euroopan meri- ja kalatalousrahasto EMKR muodostaa oikeusperustan tiedonkeruuseen annettavalle EU:n rahoitukselle. Siitä rahoitetaan tiedonkeruuta komission ja jäsenvaltioiden yhteisessä hallinnoinnissa[19]. EMRK:n rahoitus helpottaa tiedonkeruupuitteiden ja sitä kautta myös tieteellisten lausuntojen toteuttamista ja asianmukaista toimintaa[20].

Jäsenvaltioiden tiedonkeruuseen varattiin vuosille 2014–2020 yhteensä 532 miljoonaa euroa (komission yksiköiden valmisteluasiakirjan liite 11). Määrä jaetaan jäsenvaltiokohtaisiin määrärahoihin, ja sitä täydennetään kansallisella rahoituksella (yhteensä 25 prosenttia EU:n rahoituksesta).

Tiedonkeruupuitteiden kustannuksista jäsenvaltioissa EMKR:n rahoituskauden aikana laaditusta kalastuksen ja vesiviljelyn seurantaa ja arviointia[21] koskevasta kertomuksesta saadaan tietoja tiedonkeruun eri tekijöiden rahoituksesta. Henkilökunta ja tutkimusalukset

[19] Ennen vuotta 2014 tiedonkeruu rahoitettiin suoran hallinnoinnin järjestelmästä.
[20] EMKR:n suoran hallinnoinnin komponentin täytäntöönpanon väliarvioinnissa todettiin, että EMKR:n suorasta hallinnoinnista rahoitetut tieteelliset lausunnot ja tiedonkeruu toteutettaisiin vakiintuneissa prosesseissa sen varmistamiseksi, että lausunnoilla ja tiedoilla olisi vaikutuksensa yhteisen kalastuspolitiikan tavoitteisiin (s. 53). Tämä kertomus koskee vuosia 2014–2016. Kyseisenä aikana tiedonkeruu ja tieteelliset lausunnot toteutettiin suoran hallinnoinnin järjestelmässä. https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/1f424d68-d670-11e8-9424-01aa75ed71a1/language-fi
[21] EMKR:n kalastuksen ja vesiviljelyn seurannan ja arvioinnin tukiyksikkö, tiedonkeruun kustannusluokat – vuoden 2020 loppukertomus. Ei julkisesti saatavissa. Tiedot ovat vuodelta 2017 ja/tai 2018, ja ne ovat uusimpia saatavilla olevia tietoja. Tutkimus ei kata kaikkia jäsenvaltioita.

muodostavat keskimäärin lähes 80 prosenttia tiedonkeruupuiteasetuksen kustannuksista, taloudellisten ja sosiaalisten tietojen keruu noin 7–8 prosenttia. Tämä tarkoittaa, että noin 90 prosenttia kustannuksista liittyy suoraan tai välillisesti biologisten ja ympäristöä koskevien tietojen keruuseen.

EMKR:n rahoituksen edellytyksenä olevaa sääntöjen noudattamista testataan asetuksessa (EU) 2015/1930[22] määritetyillä viidellä perusteella. Sääntöjen noudattamatta jättäminen voi johtaa rahoitustuen keskeyttämiseen[23]. Jäsenvaltiot ovat suoriutuneet tässä hyvin. Raportointijaksolla ei ole havaittu tiedonkeruuvelvoitteiden rikkomuksia eikä käynnistetty rahoitusta koskevia toimenpiteitä.

3.2. Aluetukien rahoitus suorassa hallinnoinnissa

Komissio on myöntänyt hankeavustusta alueellisen yhteistyön vahvistamiseksi[24]. Avustusta saaneissa tutkimuksissa (yhteensä lähes 2 miljoonaa euroa) on luotu alueellista näytteenottoa varten välineitä, esitysmuotoja ja menetelmiä, kuten aluetason tiedonvaihtosopimuksia, jotta jaetuista kalakannoista voitaisiin kerätä tietoja (komission yksiköiden valmisteluasiakirjan liite 12). Suorassa hallinnoinnissa rahoitettiin neljää tutkimusta: FishPi2 (kalastusta koskevat biologiset tiedot Pohjanmereltä, Pohjoisen jäämeren itäosasta ja Pohjois-Atlantilta), STREAM (kalastusta koskevat biologiset tiedot Välimereltä ja Mustaltamereltä), RECOLAPE (laajalti vaeltavat lajit) ja SECFISH (kalastuksen, vesiviljelyn ja jalostuksen sosioekonomiset tiedot)[25].

Tutkimukset saatiin valmiiksi vuoden 2019 puolivälissä, ja niistä on saatu sarja mahdollisia välineitä ja ehdotuksia jäsenvaltioiden toimiksi erityisesti uusien alueellisten haasteiden alalla (esim. suojeltuja ja herkkiä lajeja, pienimuotoista kalastusta ja merellä tapahtuvaa virkistyskalastusta koskevat tiedot). Tuloksia voidaan käyttää alueellisten työsuunnitelmien kehittämisessä mutta myös koordinoidulla tavalla kansallisissa työsuunnitelmissa.

PÄÄTELMÄT

Luotettavat ja kattavat tiedot ovat perustana laadittaessa parhaita saatavissa olevia tieteellisiä lausuntoja, jotka puolestaan ovat olennaisia yhteisen kalastuspolitiikan päätöksenteon ja hallinnoinnin kannalta.

Tiedonkeruupuitteet on luotu asetuksessa (EU) 2017/1004. Ne muodostavat vakiintuneen sääntelyjärjestelmän, jossa on asianmukainen rakenne ja välineet ja joka on riittävän joustava,

[22] Komission delegoitu asetus (EU) 2015/1930, annettu 28 päivänä heinäkuuta 2015, Euroopan meri- ja kalatalousrahastosta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 5508/2014 täydentämisestä rahoitusoikaisujen suuruuden määrittämisperusteiden ja kiinteämääräisten rahoitusoikaisujen soveltamisperusteiden osalta sekä komission asetuksen (EY) N:o 665/2008 muuttamisesta (EUVL L 282, 28.10.2015, s. 2).

[23] Perusteet ovat seuraavat: tiedonkeruu, tiedonkeruutoimien kansallinen koordinointi, alueellinen koordinointi jäsenvaltioiden kanssa, vuosikertomusten toimittaminen ja tietojen antaminen loppukäyttäjille (tiedonsiirto-ongelmat).

[24] MARE 2016/22, https://ec.europa.eu/fisheries/call-proposals-mare201622_en

[25] https://datacollection.jrc.ec.europa.eu/regional-coordination

jotta jäsenvaltiot voivat kerätä tutkimuksen ja tieteellisten lausuntojen tueksi tarvittavia tietoja kalastus- ja vesiviljelyalalta.

Tiedonkeruupuitteet muodostavat hajautetun järjestelmän, jossa jäsenvaltiot keräävät, säilyttävät ja toimittavat tietoja loppukäyttäjille, ja se on ratkaisevalla tavalla riippuvainen asianosaisten toimijoiden välisestä koordinoinnista. Näitä toimijoita ovat erityisesti *komissio*, joka valvoo ja tukee täytäntöönpanoa, *jäsenvaltioiden elimet*, jotka keräävät tietoja, *alueelliset koordinointiryhmät*, jotka yhdenmukaistavat menetelmiä ja prosesseja alueellisella tasolla ja tietojen *loppukäyttäjät*. Viime mainitut ovat olennaisia määriteltäessä tiedontarvetta ja annettaessa palautetta toimitettujen tietojen laadusta.

Tässä prosessissa tarvittavien rakenteiden ja toimintajärjestelyjen ymmärtäminen, käyttö ja hyväksyntä ovat tähän mennessä sujuneet hyvin kaikilta asianosaisilta toimijoilta, myös kansainvälisellä tasolla. Kansallisten yhteyshenkilöiden nimittäminen on ollut tärkeää komission ja jäsenvaltioiden välisen täytäntöönpanoa koskevan yhteistyön järjestämiseksi. EMKR:sta tiedonkeruuseen annettavaa EU:n rahoitusta on käytetty suhteellisen paljon. Se voidaan tulkita niin, että jäsenvaltiot sitoutuvat investoimaan tiedonkeruuseen ja toteuttamaan sen. Komission aktiivinen yhteistyö jäsenvaltioiden kanssa (STECF:n tukemana) mahdollistaa jatkuvan seurannan ja parannusten tekemisen.

Uudessa yhteisessä kalastuspolitiikassa tiedonkeruupuitteissa painotetaan entistä enemmän alueellistamista. Alueelliset koordinointiryhmät kehittävät rooliaan, ja ne ovat vakiinnuttaneet paikkansa raportointijaksolla ja lujittaneet näin työskentelymenetelmiään. Erityisten tutkimusapurahojen avulla saatiin ensimmäisiä konkreettisia tuloksia (eri alueiden alueellista näytteenottoa koskevien välineiden ja ehdotusten muodossa). Toimintansa laajentamisen ja tehostamisen myötä alueelliset koordinointiryhmät ovat nyt saavuttaneet toimintakykynsä rajat, ja ne saattavat tarvita lisää toimintatukea tulevalla raportointikaudella. Tulevan kehityksen tulisi johtaa alueellisten koordinointiryhmien tasolla laadittaviin ja jäsenvaltioissa täytäntöön pantaviin alueellisiin työsuunnitelmiin sekä Välimeren ja Mustanmeren alueellisen tietokannan tarjoajan löytämiseen ja tietokannan toteuttamiseen.

Seuraavina vuosina tiedonkeruupuitteiden yleistavoitteena olisi oltava niiden täytäntöönpanon vahvistaminen jatkuvassa yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa. Tämä käsittää tulevien haasteiden (jotka voivat koskea suojeltuja, erittäin uhanalaisia ja uhanalaisia lajeja tai laajempaa ekosysteemin tuntemusta) selvittämisen, muuttuvaan tiedontarpeeseen vastaamisen ja sen huomioon ottamisen (loppukäyttäjien näkökulmasta), prosessien selkeyttämisen ja yksinkertaistamisen sekä merialueilla käytössä olevien menetelmien ja niiden soveltamisen parantamisen ja yhdenmukaistamisen. Sekä jäsenvaltioilla että alueellisilla koordinointiryhmillä on selkeät tavoitteet vuodesta 2021 alkaen sovellettavaa unionin monivuotista ohjelmaa varten: on varmistettava, että pilottitutkimukset ja rahoitetut tutkimukset sisällytetään jäsenvaltioiden kansallisiin työsuunnitelmiin ja että alueelliset koordinointiryhmät laativat alueellisia työsuunnitelmia erityisesti uusia haasteita silmällä pitäen.

Ennustettavuus on monille tiedonkeruussa mukana oleville toimijoille olennainen edellytys tiedonkeruun ja näin ollen yhteisessä kalastuspolitiikassa annettavien tieteellisten lausuntojen pitkän aikavälin toimivuuden varmistamiseksi. Sen lisäksi, että tiedonkeruupuitteille ja niitä

koskevalle lainsäädännölle on oltava vakaat näkymät, olennaisen tärkeää on myös riittävän rahoituksen jakaminen uuden EMKR:n puitteissa sekä unionin lähteistä että kansallisista lähteistä.